

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.01.2013
Avaldamismärge: RT I, 18.12.2012, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
11.12.2012 otsus nr 198

Loomakaitseseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 05.12.2012

§ 1. Loomakaitseseaduse muutmine

Loomakaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Katseloom käesoleva seaduse tähenduses on lubatud teaduslikul või hariduslikul eesmärgil läbiviidavas loomkatses kasutatav, loomkatses kasutamiseks või kudede ja organite saamiseks kasvatatud selgroogne loom, iseseisvalt toituv vastsevorm, imetaja lootevorm alates selle normaalse arengu viimasest kolmandikust ning elus peajalgne. Katseloom on ka varasemas arengustaadiumis olev vastsevorm ja imetaja lootevorm, kes elab sellest arengustaadiumist kauem ning tõenäoliselt kogeb arengu viimasesse kolmandikku või iseseisvalt toituva vastsevormi staadiumisse jõudes katse tulemusena valu, kannatusi või stressi või saab püsivaid kahjustusi.”;

2)paragrahvi 6 tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Looduses vabalt elavat looma, keda tahetakse kasutada loomkatses, võib püüda üksnes asjakohase ettevalmistusega isik viisil, mis ei põhjusta loomale valu, välditavaid füüsilisi ja vaimseid kannatusi ega püsivaid kahjustusi. Kirjeldatud püüdmisele ei kohaldata jahiseadust.

(3) Loomkatses kasutamise eesmärgil loodusest püütud vigastatud või halvas tervises seisundis looma vaatab üle veterinaararst või asjakohase ettevalmistusega isik, kes võtab vajaduse korral meetmed looma kannatuste vähendamiseks.”;

3)paragrahvi 10 lõike 1 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) selgrootute, muttide ja näriliste hävitamine vara või tervise kaitseks;”;

4)paragrahvi 10 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) katselooma hukkamine.”;

5)paragrahvid 11 ja 12 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahv 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 13. Põllumajandusloomade tapmine ja hukkamine

(1) Põllumajandusloomana peetav kodulind, küülik ja jänes, kes tapetakse väljaspool tapamaja oma tarbeks, tuleb enne tapmist uimastada ning vajaduse korral piirata tema liikumist enne uimastamist.

(2) Uimastamine käesoleva seaduse tähenduses on tegevus, mis põhjustab loomal võimalikult kiire teadvusetuse ning kestab kuni surmani võimalikult vähe kannatusi ja valu põhjustaval viisil.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud looma uimastab ja tapab isik, kellel on asjakohased teadmised ja praktilised oskused.

(4) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud looma edasist käitlemist tuleb olla veendunud tema surmas.

(5) Põllumajanduslooma, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud looma, tapmisel ja hukkamisel järgitakse nõukogu määruses (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel (ELT L 303, 18.11.2009, lk 1–30) sätestatud nõudeid.

(6) Pädev asutus nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 artikli 2 punkti q tähenduses on Veterinaar- ja Toiduamet.

(7) Veterinaar- ja Toiduamet avaldab oma veebilehel ning esitab Euroopa Komisjonile tapmise ja hukkamise hea tava juhendid, mis on välja töötatud nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 artikli 13 kohaselt ning mille amet on heaks kiitnud.

(8) Nõuded põllumajandusloomade uimastamiseks ja tapmiseks kasutatava liikuva tapamaja ja selles kasutatavate seadmete kohta loomaliikide kaupa võib nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 artikli 14 lõike 3 rakendamiseks kehtestada põllumajandusminister määrusega.”;

7)seadust täiendatakse §-dega 13¹ ja 13² järgmises sõnastuses:

„§ 13¹. Põllumajandusloomade tapmise koolitus ja eksam

(1) Loomade tapmise ja sellega seotud toimingute koolitust (edaspidi *loomade tapmise koolitus*) ning eksamit viib läbi Veterinaar- ja Toiduamet või täiskasvanute koolitusasutus (edaspidi *koolitusasutus*) täiskasvanute koolituse seaduses, kutseõppeasutuse seaduses, käesolevas seaduses ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1099/2009 sätestatud nõuete kohaselt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koolitusasutus võib läbi viia loomade tapmise koolitust, kui Veterinaar- ja Toiduamet on heaks kiitnud koolitusasutuse koostatud loomade tapmise koolituse programmi. Veterinaar- ja Toiduamet otsustab loomade tapmise koolituse programmi heaks kiita või jätta selle heaks kiitmata 20 tööpäeva jooksul nimetatud programmi saamisest arvates. Veterinaar- ja Toiduamet jätab loomade tapmise koolituse programmi heaks kiitmata, kui see ei vasta selle kohta kehtestatud nõuetele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koolitusasutus võib läbi viia loomade tapmise eksamit, kui Veterinaar- ja Toiduamet on heaks kiitnud koolitusasutuse koostatud eksami ülesehituse ja läbiviimise korra. Veterinaar- ja Toiduamet otsustab loomade tapmise eksami ülesehituse ja läbiviimise korra heaks kiita või jätta selle heaks kiitmata 20 tööpäeva jooksul selle saamisest arvates.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmete muudatusest ning koolitust ja eksamit läbiviiva personali muudatusest peab koolitusasutus teavitama kirjalikult Veterinaar- ja Toiduametit seitsme tööpäeva jooksul muudatuse toimumisest arvates.

(5) Koolitusasutus edastab Veterinaar- ja Toiduametile eksami sooritanud isikute andmed kolme tööpäeva jooksul eksami toimumisest arvates.

§ 13². Põllumajandusloomade tapmise pädevustunnistus

Käesoleva seaduse § 13¹ lõikes 3 nimetatud eksami sooritamise kohta väljastab Veterinaar- ja Toiduamet eksami sooritanud isikule nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 kohase tunnistuse.”;

8)paragrahv 14 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 15 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahv 17 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 17. Põllumajanduslooma tapmine religioosel eesmärgil

(1) Eestis registreeritud usuline ühendus võib religioosel eesmärgil erimeetodit kasutades tappa põllumajanduslooma nõukogu määruses (EÜ) nr 1099/2009 ja käesolevas paragrahvis sätestatud nõuete kohaselt tingimusel, et tapmine toimub tapamajas ja see on vajalik usulise ühenduse liikmete tarbeks ning tapmise juures viibib järelevalveametnik.

(2) Religioosel eesmärgil võib tappa eelnevalt elektriliselt uimastatud põllumajanduslooma või eelnevalt uimastamata põllumajanduslooma, võttes arvesse usulise ühenduse religiooset traditsiooni.

(3) Kui põllumajandusloom tapetakse eelnevalt uimastamata, tuleb usulise ühenduse religiooset traditsiooni arvesse võttes uimastada põllumajandusloom viivitamata pärast mõlema jugulaarveeni ja karotiidarteri läbilõikamist.

(4) Põllumajanduslooma religioosel eesmärgil tapmiseks peab usulisel ühendusel olema põllumajanduslooma religioosel eesmärgil tapmise luba.

(5) Põllumajanduslooma religioosel eesmärgil tapmise loa saamiseks esitab usuline ühendus Veterinaar- ja Toiduametile kirjaliku taotluse, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) tappa kavatsetavate põllumajandusloomade liik ja arv ning põhjendus loomaliigi valiku ja loomade arvu kohta;
- 2) põllumajanduslooma tapmise aeg ja koht ning tapamaja väljastatud dokument, mis tõendab sellise tapmise võimalikkust tapamajas;
- 3) põllumajanduslooma tapmise erimeetodi kirjeldus ja põhjendus selle meetodi kasutamise vajaduse kohta, sealhulgas tõendus tapmise erimeetodi seose kohta religioosse traditsiooniga;
- 4) usulise ühenduse liikmete tarbeks liha kasutamise viisi kirjeldus.

(6) Veterinaar- ja Toiduamet otsustab põllumajanduslooma religioosel eesmärgil tapmise loa andmise või loa andmisest keeldumise 20 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud taotluse saamisest arvates.

(7) Veterinaar- ja Toiduamet võib põllumajanduslooma religioosel eesmärgil tapmise loa andmisest keelduda, kui:

- 1) taotleja ei vasta käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele;
- 2) taotluses kirjeldatud asjaolud ei vasta käesoleva paragrahvi või selle alusel kehtestatud või nõukogu määruses (EÜ) nr 1099/2009 sätestatud asjakohastele nõuetele;
- 3) taotluses kirjeldatud eelnevalt uimastamata põllumajanduslooma tapmine ei ole seotud usulise ühenduse religioosse traditsiooniga;
- 4) taotluses esitatud tappa kavatsetavate põllumajandusloomade arv on ebaproportsionaalselt suur usulise ühenduse liikmete tarvidusega võrreldes;
- 5) taotluses on esitatud valeandmeid.

(8) Põllumajanduslooma religioosel eesmärgil tapmise erimeetodid, religioosel eesmärgil tapmise loa taotluse täpsemad sisu- ja vorminõuded ning religioosel eesmärgil tapmise läbiviimise nõuded ja korra kehtestab põllumajandusminister määrusega.”;

11) seadust täiendatakse §-ga 18¹ järgmises sõnastuses:

„§ 18¹. Katselooma hukkamine

(1) Katselooma võib hukata käesoleva seaduse §-s 41⁴ nimetatud asjakohase koolituse läbinud isik loomkatseprojekti loas määratud tingimustel ja järgides käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud nõudeid.

(2) Katselooma hukkamise nõuded ja hukkamise meetodid kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(3) Katselooma võib hukata loomkatseprojekti loas määratud tingimustel muud meetodit kasutades, kui on teaduslikult tõendatud, et see on vähemalt sama humanne kui käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud meetod, ja kui on teaduslikult põhjendatud, et viimati nimetatud meetodit kasutades ei ole võimalik saavutada loomkatse eesmärki.

(4) Käesoleva paragrahvi nõudeid ei kohaldata, kui katseloom hukatakse erakorraliselt inimese või looma heaolu või tervise, avaliku julgeoleku või keskkonnaga seotud põhjustel.”;

12) paragrahvi 19 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) selgrootute, muttide ja näriliste hävitamine vara või tervise kaitseks;”;

13) paragrahvid 34–37 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 34. Loomkatse ja loomkatseprojekt

(1) Loomkatse käesoleva seaduse tähenduses on katselooma lubatud teaduslikul või hariduslikul eesmärgil kasutamine, mis võib põhjustada loomale valu, kannatusi või vigastusi, mis on võrdsed sellega või suuremad sellest, mida põhjustab hea veterinaartava kohaselt tehtav nõelatorge. Loomkatse on ka tegevus, mis võib põhjustada loomale eelnimetatud määral valu, kannatusi või vigastusi ja mis kavatsetult või tõenäoliselt lõpeb looma sünni, koorumise või surmaga või mille käigus luuakse geneetiliselt muundatud aretusliin ja säilitatakse seda. Loomkatse ei hõlma katselooma hukkamist tema kudede või elundite kasutamise eesmärgil.

(2) Loomkatse käesoleva seaduse tähenduses on ka katselooma kasutamine käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärkidel koos valutustamisega.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses ei loeta loomkatseks veterinaarravimi müügiloo saamiseks tehtavat kliinilist katset ning loomkatsega mitteseotud veterinaarset menetlust, põllumajanduslikku tegevust ega tegevust, mille peamine eesmärk on looma identifitseerimine lubatud vahendiga ja meetodil.

(4) Loomkatseprojekt käesoleva seaduse tähenduses on tööprogramm, millel on määratud teaduslik eesmärk ja mis hõlmab ühte või mitut loomkatset.

(5) Loomkatseprojekti võib koostada isik (edaspidi *loomkatseprojekti kavandaja*), kellel on vähemalt magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon veterinaarmeditsiini, meditsiini, bioloogia või muul loomkatseprojektiga seotud alal ning kes on läbinud käesoleva seaduse §-s 41⁴ nimetatud loomkatse läbiviimise ja loomkatseprojekti kavandamise koolituse ning sooritanud eksami.

§ 35. Loomkatse läbiviimise lubatud eesmärk

Loomkatse võib teaduslikul või hariduslikul eesmärgil läbi viia järgmistel juhtudel:

- 1) alusuuring;
- 2) rakendusuuring, mille eesmärk on inimesel, loomal või taimel esineva haiguse, tervisehäire või nende mõju ennetamine, diagnoosimine või ravimine;
- 3) rakendusuuring, mille eesmärk on inimese, looma või taime füsioloogilise seisundi tuvastamine, hindamine, reguleerimine või muutmine;
- 4) rakendusuuring, mille eesmärk on loomade heaolu või põllumajandusloomade pidamise tingimuste parandamine;
- 5) käesoleva paragrahvi punktides 2–4 nimetatud eesmärgil ravimite, toidu ning muude ainete ja toodete arendamine ja tootmine ning nende kvaliteedi, tõhususe ja ohutuse kontroll;
- 6) loodusliku keskkonna kaitsmine inimese või looma heaolu või tervise huvides;
- 7) uuring, mille eesmärk on loomaliigi säilitamine;
- 8) kõrghariduse või kutsehariduse omandamine või tööalane koolitus;
- 9) kohtuekspertiisi uuring.

§ 36. Loomkatse läbiviimise piirangud

(1) Loomkatse läbiviimine käesoleva seaduse §-s 35 loetletud lubatud eesmärgil on keelatud, kui selle eesmärgi võib saavutada muud teaduslikult põhjendatud meetodit kasutades, mis ei näe ette katselooma kasutamist.

(2) Loomkatset on keelatud ilma anesteesiata läbi viia, kui sellega kaasneb tugev kauakestev valu.

(3) Loomkatses on keelatud kasutada looduses vabalt elavat looma, välja arvatud juhul, kui on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest.

(4) Loomkatses on keelatud kasutada hulkuvat looma, välja arvatud juhul, kui:

- 1) on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest;
- 2) on oluline vajadus uuringu järele, mis käsitleb hulkuvate loomade tervist ja heaolu või tõsist ohtu keskkonnale või inimese või looma tervisele.

(5) Loomkatset on keelatud läbi viia relvade ja laskemoona täiustamise ning tubakatoodete arendamise eesmärgil.

(6) Loomkatset on keelatud läbi viia terviseohutusnõuetele vastavuse tõendamiseks kosmeetikatoote puhul, mis:

- 1) lastakse turule ja tehakse kättesaadavaks lõpptarbijale;
- 2) on kosmeetikatoote katseeksemplar või kavand, mida ei ole partiina toodetud, kuid mille järgi toode valmistatakse või arendatakse lõplikult välja.

(7) Loomkatset on keelatud läbi viia kosmeetikatoote koostisainete või nende kombinatsioonide terviseohutusnõuetele vastavuse tõendamiseks alates kuupäevast, millal see katse peab olema asendatud vähemalt ühe komisjoni määruses (EÜ) nr 440/2008, millega kehtestatakse katsemeetodid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) (ELT L 142, 31.05.2008, lk 1–739), või nõukogu direktiivi 76/768/EMÜ liikmesriikides kosmeetikatoodete kohta vastuvõetud õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 262, 27.09.1976, lk 169–200) IX lisas loetletud valideeritud meetodiga.

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1–850), või biotsiidiseadusega sätestatud toimikutes nõutud andmete saamise eesmärgil tohib loomkatset teha kas Euroopa Kemikaaliameti otsuse alusel või Terviseameti nõusolekul.

§ 37. Ohustatud liiki kuuluva looma kasutamine loomkatses

(1) Loomkatses on keelatud kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta (ELT L 276, 20.10.2010, lk 33–79) artikli 7 lõikes 1 nimetatud looma, välja arvatud juhul, kui loomkatse on kooskõlas looduskaitseadusega ja loomkatse eesmärgiks on käesoleva seaduse § 35 punktides 2, 5 ja 7 nimetatud eesmärk ning on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata ühegi ahviliste liigi suhtes.”;

14) seadust täiendatakse §-ga 37¹ järgmises sõnastuses:

„§ 37¹. Ahviliste kasutamine loomkatses

(1) Loomkatses on keelatud kasutada ahvilist, välja arvatud juhul, kui on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa muu katselooma kasutamisest, ja kui katse eesmärk on:

- 1) käesoleva seaduse § 35 punktis 2 nimetatud eesmärk ja loomkatse viiakse läbi inimesele eluohtliku või invaliidistava kliinilise seisundi ennetamiseks, diagnoosimiseks või ravimiseks;
- 2) käesoleva seaduse § 35 punktis 7 nimetatud eesmärk.

(2) Loomkatset on keelatud läbi viia, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil tehtava loomkatsega kaasneb tugev kauakestev valu või stress, mida ei ole võimalik leevendada.

(3) Loomkatses on lubatud kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL II lisas loetletud ahvilisi nimetatud lisas kehtestatud tingimustel ja juhul, kui ahvilised on tehistingimustes kasvanud loomade järglased või kui nad pärinevad jätkusuutlikust kolooniast.

(4) Jätkusuutlik koloonia käesoleva seaduse tähenduses on koloonia, milles looma paljundamiseks kasutatakse vaid kolooniasiseselt või teisest kolooniast saadud, kuid mitte loodusest kinni püütud looma ja milles looma peetakse viisil, mis tagab tema harjumise inimesega.

(5) Loomkatses on keelatud kasutada inimahve.”;

15)paragrahv 38 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 38. Katseloom

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL I lisas nimetatud katseloom peab olema kasvatatud tunnustatud katseloomade kasvatamise ettevõttes.

(2) Loomkatses võib kasutada tunnustamata ettevõttes kasvatatud looma, kui on teaduslikult põhjendatud, et loomkatse eesmärgi saavutamiseks ei piisa käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettevõttes kasvatatud looma kasutamisest.”;

16)paragrahvi 39 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Katseloomade kasvatamise ettevõttele esitatavad nõuded, ettevõtte tunnustamise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise korra kehtestab põllumajandusminister määrusega.”;

17)paragrahvi 40 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Katseloomadega varustamise ettevõttele esitatavad nõuded, ettevõtte tunnustamise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise korra kehtestab põllumajandusminister määrusega.”;

18)paragrahv 41 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 41. Katseloomade kasutamise ettevõtte

(1) Loomkatse võib läbi viia Veterinaar- ja Toiduameti poolt tunnustatud katseloomade kasutamise ettevõttes.

(2) Katseloomade kasutamise ettevõttele esitatavad nõuded, ettevõtte tunnustamise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise korra kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(3) Teaduslikult põhjendatud eesmärgil võib erandkorras loomkatse läbi viia loomakasvatushoones, -rajatises, looma pidamiseks piiritletud alal, muul piiritletud alal või loomaaias, mis ei ole tunnustatud katseloomade kasutamise ettevõtte.”;

19)seadust täiendatakse §-dega 41¹–41⁴järgmises sõnastuses:

„§ 41¹. Katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte ja katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamine

(1) Katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte ja katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamise otsuse tegemiseks hindab Veterinaar- ja Toiduamet ettevõtte nõuetekohasust nii taotleja esitatud andmete alusel kui ka ettevõttes kohapeal. Kui ettevõtte on hindamistulemuste põhjal nõuetekohane, teeb järelevalveasutus ettevõtte tunnustamise otsuse, mis kehtib kuni viis aastat.

(2) Kui katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte või katseloomade kasutamise ettevõtte ei ole hindamistulemuste põhjal nõuetekohane, siis ettevõtet ei tunnustata.

(3) Katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte või katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamise või sellest keeldumise otsuse teeb Veterinaar- ja Toiduamet 20 tööpäeva jooksul taotluse ja otsuse tegemiseks vajalike dokumentide saamisest arvates. Otsus tehakse taotlejale teatavaks elektrooniliselt või posti teel kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

(4) Katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte või katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamist taotlev isik on kohustatud enne taotluse esitamist tasuma taotluse läbivaatamise eest riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 41². Katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte ja katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamise ajal valitsevate tingimuste muutmine

(1) Ettevõtte tunnustamise ajal loomade heaolu negatiivselt mõjutavate ümberkorralduste, sealhulgas loomade heaolu ja tervise eest vastutava isikuga seotud ümberkorralduste kohta saadab katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamise tegelev isik enne muudatuste tegemist kirjaliku teate Veterinaar- ja Toiduametile.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud muudatusi võib rakendada Veterinaar- ja Toiduameti nõusolekul. Veterinaar- ja Toiduamet otsustab nõusoleku andmise või sellest keeldumise 20 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teate saamisest arvates. Otsus tehakse taotlejale teatavaks elektrooniliselt või posti teel kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

§ 41³. Katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte ja katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Veterinaar- ja Toiduamet võib tunnistada katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte või katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamise otsuse kehtetuks, kui katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamise tegelev isik:

- 1) ei suuda püsivald täita tema tegevuse kohta esitatud nõudeid;
- 2) on rikkunud käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid või
- 3) lõpetab oma tegevuse.

(2) Tunnustamise otsuse võib kehtetuks tunnistada ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku kirjaliku taotluse alusel.

(3) Veterinaar- ja Toiduamet teeb tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse 20 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude ilmnemisest või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud taotluse saamisest arvates. Otsus tehakse isikule teatavaks posti teel või elektrooniliselt kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

§ 41⁴. Katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ja loomkatseprojekti kavandamise koolitus

(1) Katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ning loomkatseprojekti kavandamisega vahetult tegelev füüsiline isik on läbinud asjakohase koolituse ja sooritanud eksami ning tal on seda tõendav tunnistus.

(2) Katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ning loomkatseprojekti kavandamise koolitust viib läbi Põllumajandusministeeriumi heakskiidetud programmi alusel täiskasvanute koolitusasutus täiskasvanute koolituse seaduses, kutseõppeasutuse seaduses ja käesolevas seaduses sätestatud nõuete kohaselt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud täiskasvanute koolitusasutus koostab katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ning loomkatseprojekti kavandamise koolituse programmi, arvestades katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ning loomkatseprojekti kavandamisega tegelevate isikute ülesannetest ja vastutusest tulenevaid erisusi, ning esitab selle Põllumajandusministeeriumile heakskiitmiseks.

(4) Põllumajandusministeerium otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud koolituse programmi heaks kiita või jätta selle heaks kiitmata 20 tööpäeva jooksul selle saamisest arvates.

(5) Põllumajandusministeerium jätab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud koolituse programmi heaks kiitmata, kui see ei vasta selle kohta kehtestatud nõuetele.

(6) Katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ning loomkatseprojekti kavandamise eksami sooritamise kohta väljastab koolitusasutus eksami sooritanud isikule asjakohase tunnistuse.

(7) Täpsemad nõuded katseloomade hooldamise ja hukkamise, loomkatse läbiviimise ning loomkatseprojekti kavandamise koolituse programmi ja koolitusel käsitletavate teemade kohta kehtestab põllumajandusminister määrusega.”;

20)paragrahv 42 tunnistatakse kehtetuks;

21)seadust täiendatakse §-dega 42¹–42³järgmises sõnastuses:

„§ 42¹. Katseloomade heaolu eest vastutav isik ja katseloomade heaolu dokumendid

(1) Katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamisega tegelev isik määrab oma ettevõttes asjakohase ettevalmistusega isiku, kes vastutab loomade heaolu ja hooldamise eest, tagab töötajatele ligipääsu teabele ettevõttes peetavate loomaliikide kohta ning vastutab töötajate pädevuse eest.

(2) Katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamisega tegelev isik määrab veterinaararsti või asjakohase kvalifikatsiooniga isiku, kelle ülesanne on anda nõu katseloomade hoolduse ja ravi küsimustes.

(3) Katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamisega tegelev isik koostab oma ettevõttes katseloomade heaolu ja tervise tagamiseks asjakohased dokumendid. Dokumentide koostamise täpsemad nõuded kehtestatakse käesoleva seaduse § 39 lõikes 3, § 40 lõikes 3 ja § 41 lõikes 2 nimetatud nõuetes.

§ 42². Loomade heaolu üksus

(1) Katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamisega tegelev isik moodustab loomade heaolu üksuse, kuhu kuuluvad vähemalt käesoleva seaduse §-s 42¹ nimetatud isikud, kelle ülesanne on anda nõu katselooma heaolu, ravi ja hooldamise küsimustes. Katseloomade kasutamise ettevõttes kuulub loomade heaolu üksusesse ka vähemalt üks isik, kellel on teaduskraad meditsiini, bioloogia või muul asjakohasel alal ja kellel on loomkatse läbiviimise kogemus.

(2) Loomade heaolu üksuse täpsemad ülesanded kehtestab põllumajandusminister määrusega.

§ 42³. Katseloomade märgistamine ja katseloomade üle arvestuse pidamine

(1) Katseloomana kasutatavad koer, kass ja ahviline märgistatakse enne emapiimast võõrutamist jäävalt ja kordumatult vähimat valu põhjustaval viisil.

(2) Enne emapiimast võõrutamist koera, kassi või ahvilise ühest ettevõtte teisest üleviimise korral tuleb looma ema identifitseerimist võimaldav dokumentatsioon kuni looma märgistamiseni alles hoida. Märgistamata võõrutatud koera, kassi või ahvilise ettevõttesse toomise korral märgistatakse loom esimesel võimalusel.

(3) Katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamisega tegelev isik peab katseloomade üle arvestust.

(4) Pärast koera, kassi ja ahvilise sündi luuakse tema kohta võimalikult kiiresti isiklik toimik, millesse kantakse andmed looma kohta.

(5) Täpsemad nõuded katseloomade üle arvestuse pidamise kohta, sealhulgas arvestuses kajastatavate andmete loetelu, kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(6) Katseloomade kasvatamisega, katseloomadega varustamisega või katseloomade kasutamisega tegelev isik säilitab arvestuse andmeid vähemalt viis aastat katselooma surmast või võõrandamisest arvates. Koera, kassi ja ahvilise isiklike toimikuid säilitatakse vähemalt kolm aastat katselooma surmast või võõrandamisest arvates.”;

22)paragrahv 43 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 43. Loomkatse läbiviimise kord

(1) Loomkatse võib läbi viia loomkatseprojekti loas määratud tingimustel.

(2) Loomkatse meetodi valikul eelistatakse meetodit, mis annab tõenäoliselt rahuldava tulemuse ning mis nõuab minimaalse arvu katseloomi, kes on madalaima valu tundmise võimega, ning põhjustab neile võimalikult vähe valu, kannatusi, stressi või püsivaid kahjustusi.

(3) Loomkatse viiakse läbi üldise või kohaliku anesteesia või analgeesia mõju all või muud valu, kannatusi ja vigastusi vähendavat meetodit kasutades. Kui katseloom võib anesteesia lõppedes tunda valu, kasutatakse

operatsioonijärgset analgeesiat või muud asjakohast valu vähendavat meetodit. Katseloomale on keelatud ilma piisava anesteesia või analgeesiata manustada sellist ravimit, mis takistab või piirab valu väljanäitamist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ei kohaldata, kui:

- 1) loomkatsega põhjustatud valu või kannatus on väiksem looma heaolu kahjustamisest anesteesiat või analgeesiat kasutades või
- 2) anesteesia või analgeesia ei sobi katse eesmärgiga.

(5) Loomkatse lõpp-punktina tuleb vältida katselooma surma ning võimaluse korral hukatakse loom varasemas katsefaasis. Kui katse lõpp-punktina ei ole võimalik vältida katselooma surma, tuleb tagada katses kasutatavate loomade minimaalne arv, vähendada katselooma kannatuste kestust ja intensiivsust ning tagada loomale võimalikult valutu surm.

(6) Loomkatse lõppedes otsustab veterinaararst või asjakohase ettevalmistusega isik katselooma ellujätmise või hukkamise. Katselooma võib ellu jätta üksnes juhul, kui see ei põhjusta talle valu ega kannatusi.

(7) Kui katselooma tervises seisund seda võimaldab, kui ei ole ohtu inimese või looma tervisele ega keskkonnale ning kui on tagatud looma heaolu, võib ellujäetud looma paigutada sobivasse uude elukohta või viia tagasi sobivasse elukeskkonda, loomakasvatushoonesse või -rajatisse või looma pidamiseks piiritletud alale.”;

23)seadust täiendatakse §-ga 43¹ järgmises sõnastuses:

„§ 43¹. Loomkatse raskusastmed

(1) Loomkatse raskusastmed valu, stressi ja püsivate kahjustuste põhjustamise järgi on: taastumatu elutegevusega, leebe, mõõdukas ja raske.

(2) Katselooma võib raskes loomkatses kasutada üksnes üks kord. Mõõdukas või leebes loomkatses kasutatud katselooma võib korduvalt kasutada juhul, kui veterinaararsti hinnangul, võttes arvesse looma elu jooksul kogetut, on looma tervises seisund ja heaolu taastunud ning järgmine loomkatse on leebe, mõõdukas või taastumatu elutegevusega katse.

(3) Loomkatse raskusastmete määratlused ja loomkatse liigitamise täpsemad nõuded raskusastmete järgi kehtestab põllumajandusminister määrusega.”;

24)paragrahv 44 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 44. Loomkatse dokumentatsioon

(1) Loomkatse tuleb protokollida.

(2) Loomkatse protokollis peavad kajastuma loomkatse kohta olulised andmed, nagu loomkatse läbiviimise aeg, loomkatseprojekti eest vastutav isik, kaasatud isik, kasutatud loomade arv, ahviliste puhul nende päritolu ja liik, loomkatse käik, sealhulgas teave loomkatse tegeliku raskusastme kohta, ning loomkatse lõppemise aeg.

(3) Loomkatse protokollide vormi kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(4) Loaomanik peab katseloomade üle kas paberil või elektrooniliselt pidevat arvestust, milles kajastatakse katseloomade arv, nendega läbiviidud katsed ja katselooma saatus pärast loomkatse lõppu.

(5) Loaomanik säilitab loomkatse protokolle ja katseloomade arvestuse andmeid viis aastat loomkatse lõppemisest arvates.

(6) Loaomanik esitab iga eelmisel aastal läbiviidud või poolelioleva loomkatse kohta protokollid Põllumajandusministeeriumile 1. veebruariks.”;

25)paragrahv 45 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 45. Loomkatseprojekti luba ja loa andja

(1) Loomkatseprojekti läbiviimiseks peab olema loomkatseprojekti luba (edaspidi *luba*). Loale märgitakse loomkatseprojekti kavandaja ja loomkatseprojekti eest vastutava isiku nimi ja aadress, loomkatseprojekti kaasatava isiku nimi, loomkatseprojekti läbiviimise aeg ja koht, katseloomade liik ja arv, loomkatses rakendatavad menetlused ning vajaduse korral muud loomkatse läbiviimise tingimused.

(2) Loa annab põllumajandusministri moodustatud loomkatseprojekti loakomisjon.

(3) Loomkatseprojekti loakomisjoni moodustamise korra ja töökorra kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(4) Loomkatseprojekti loakomisjoni (edaspidi *loaandja*) liikmete tegevust rahastatakse Põllumajandusministeeriumi eelarve kaudu.”;

26)paragrahv 46 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 46. Loomkatse läbiviijad

(1) Loomkatseprojekti ja selle raames tehtava loomkatse läbiviija on loaomanik.

(2) Loomkatseprojekti eest vastutaval isikul peab olema vähemalt magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon veterinaarmeditsiini, meditsiini, bioloogia või muul loomkatseprojektiga seotud alal ning ta peab olema läbinud käesoleva seaduse §-s 41⁴ nimetatud loomkatse läbiviimise ja loomkatseprojekti kavandamise koolituse ning sooritanud eksami.

(3) Kui loomkatseprojekti eest vastutav isik on juriidiline isik, on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuded täidetud, kui nendele vastab tema heaks lepingu alusel tegutsev füüsiline isik.

(4) Loomkatseprojekti kaasatud isik peab olema läbinud käesoleva seaduse §-s 41⁴ nimetatud loomkatse läbiviimise koolituse ja sooritanud eksami. Kuni eksami sooritamiseni võib ta töötada eksami sooritanud isiku juhendamisel ja vastutusel.”;

27)paragrahv 47 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 47. Loa taotlemine

(1) Loa saamiseks esitab loomkatseprojekti eest vastutav isik või isik, kellel on tunnustatud katseloomade kasutamise ettevõtte, loaandjale vormikohase kirjaliku taotluse (edaspidi *loataotlus*) koos selles märgitud andmeid tõendavate dokumentidega.

(2) Loataotluses märgitakse andmed loomkatseprojekti kavandaja, loomkatseprojekti eest vastutava isiku, kaasatud isiku, kasutada kavatsetavate katseloomade ja geneetiliselt muundatud loomade ning loomkatseprojekti läbiviimise aja ja koha kohta, põhjendatakse loomkatseprojekti vajadust, kasutada kavatsetava loomaliigi valikut ja loomade arvu ning loetletakse ja kirjeldatakse loomadest rakendatavaid menetlusi. Geneetiliselt muundatud loomaga loomkatse läbiviimise korral märgitakse loataotluses lisaks eelnimetatud andmetele ka teave doonori, vastuvõtja ja vanemorganismi, geneetilise muundamise, seire, kontrolli ja jäätmekäitluse kohta ning loataotlusele lisatakse õnnetusjuhtumi korral rakendatavate erakorraliste abinõude plaan.

(3) Loomkatseprojekti loataotluse vormid kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(4) Loaandja teatab loa taotlejale elektrooniliselt või posti teel nii kiiresti kui võimalik tähtaja, mille jooksul tehakse loa andmise või sellest keeldumise otsus.

(5) Geneetiliselt muundatud loomaga loomkatse läbiviimiseks edastab loaandja loataotluse ja sellele lisatud dokumentide koopiad arvamuse andmiseks geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise seaduse §-s 5 nimetatud geenitehnoloogia komisjonile. Loaandja arvestab loa andmise või loa andmisest keeldumise otsustamisel geenitehnoloogia komisjoni arvamust.

(6) Looduses vabalt elava loomaga loomkatse läbiviimiseks edastab loaandja loataotluse ja sellele lisatud dokumentide koopiad arvamuse andmiseks Keskkonnaametile. Loaandja arvestab loa andmise või loa andmisest keeldumise otsustamisel Keskkonnaameti arvamust.

(7) Loaandja otsustab loa andmise või sellest keeldumise 40 tööpäeva jooksul nõuetekohase loataotluse saamisest arvates.

(8) Loaandja võib käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud tähtaega pikendada üks kord kuni 15 tööpäeva, kui taotletakse luba täiendavat ekspertiisi nõudva loomkatseprojekti läbiviimiseks või kui loomkatseprojekt hõlmab mitut valdkonda. Tähtaja pikendamisest teavitatakse loa taotlejat elektrooniliselt või posti teel.

(9) Loataotlust koos sellele lisatud dokumentidega, loa ära kirja ja muid loomkatsega seotud dokumente säilitatakse kolm aastat loomkatseprojekti lõpetamisest arvates.”;

28)paragrahvi 48 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „tingimustel” sõnadega „kuni viieks aastaks”;

29)paragrahvi 48 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Nende loomkatseprojektide, mille läbiviimiseks on antud luba, mittetehnilised kokkuvõtted avaldatakse Põllumajandusministreeriumi veebilehel.”;

30)paragrahvi 49 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) loomkatseprojekti kavandaja, loa taotleja, loomkatseprojekti eest vastutav isik või loomkatseprojekti kaasatud isik ei vasta käesoleva seaduse nõuetele;”;

31)paragrahvi 49 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) loomkatse võib põhjustada tõsist ohtu keskkonnale või inimese või looma tervisele.”;

32)paragrahv 51 tunnistatakse kehtetuks;

33)seadust täiendatakse §-dega 51¹ ja 51² järgmises sõnastuses:

„§ 51¹. Loomkatseprojekti järelhindamine

(1) Loaandja teeb loomkatseprojekti järelhindamise raske ja mõõduka loomkatse puhul ja juhul kui loomkatseprojekti raames tehtud loomkatses on kasutatud ahvilisi.

(2) Loomkatseprojekti järelhindamisel hinnatakse loomkatse protokollil alusel loomkatseprojekti eesmärgi saavutamist ja loomadele põhjustatud kahju, võttes arvesse kasutatud katseloomade arvu ja loomkatse raskusastmeid ning muid asjaolusid, mis aitavad kaasa loomkatse asendamise, vähendamise ja täiustamise nõude kohaldamisele.

§ 51². Katseloomade kaitse komitee ja katseloomade kaitse komisjon

(1) Katseloomade kaitse komitee nõustab loaandjat, loomade heaolu üksust ja järelevalveasutust katseloomade pidamise ja loomkatses katseloomade kasutamise küsimustes.

(2) Katseloomade kaitse komitee ülesandeid täidab Põllumajandusministeerium.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ülesannete täitmisel võib Põllumajandusministeerium pöörduda arvamuse saamiseks põllumajandusministri moodustatud nõuandva õigusega katseloomade kaitse komisjoni poole, mille koosseisu kaasatakse asjatundjaid järgmistest valdkondadest:

- 1) katseloomade kasvatamine;
- 2) katseloomadega varustamine;
- 3) katseloomade kasutamine.

(4) Katseloomade kaitse komisjoni tegevust rahastatakse Põllumajandusministeeriumi eelarve kaudu.”;

34)paragrahvi 52 lõikes 1 asendatakse sõna „pärikkustegurid” sõnadega „pärilik info” vastavas käändes;

35)paragrahvi 57 lõike 5 teist lauset täiendatakse pärast sõnu „likvideerijal on” tekstiosaga „keskkonnavastutuse seaduse § 26 kohaselt”;

36)paragrahvi 61 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Katseloomade kaitse nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostamisel kohaldatakse lisaks käesolevas peatükis sätestatud nõuetele ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL artiklis 34 sätestatud nõudeid.

(4) Euroopa Komisjoni eksperdil on õigus kontrollida katseloomade kaitse nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/63/EL artikli 35 kohaselt.”;

37)paragrahvi 81¹ täiendatakse lõigetega 5–10 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva seaduse 2013. aasta 1. jaanuaril jõustunud nõudeid ei kohaldata sellise loomkatse läbiviimise suhtes, mille läbiviimiseks on enne nimetatud tähtpäeva antud luba, mis ei kehti kauem kui 2018. aasta 1. jaanuarini.

(6) Käesoleva seaduse alusel enne 2013. aasta 1. jaanuari tunnustatud katseloomade kasvatamise ettevõtte, katseloomadega varustamise ettevõtte ja katseloomade kasutamise ettevõtte tunnustamise otsused kehtivad 2016. aasta 31. detsembrini.

(7) Kui isik on enne 2013. aasta 1. jaanuari omandanud vähemalt kolmeaastase loomade tapmise ja sellega seotud toimingute tegemise kogemuse, loetakse see kuni 2015. aasta 8. detsembrini samaväärseks loomade tapmise koolituse läbimise ja eksami sooritamisega ning isikule väljastatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 artiklis 21 nimetatud tunnistus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isik esitab hiljemalt 2015. aasta 8. novembriks Veterinaar- ja Toiduametile andmed enne 2013. aasta 1. jaanuari omandatud vähemalt kolmeaastase loomade tapmise ja sellega seotud toimingute tegemise kogemuse kohta koos seda tõendavate dokumentide ärakirjadega.

(9) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud dokumentide alusel on isiku enne 2013. aasta 1. jaanuari omandatud vähemalt kolmeaastane loomade tapmise ja sellega seotud toimingute tegemise kogemus tõendatud, väljastab Veterinaar- ja Toiduamet 20 tööpäeva jooksul dokumentide esitamise arvates isikule nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2009 artiklis 21 nimetatud tunnistuse.

(10) Käesoleva seaduse § 36 lõiked 6 ja 7 kehtivad kuni 2013. aasta 11. juulini.”;

38)seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹Nõukogu direktiiv 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset (EÜT L 221, 08.08.1998, lk 23–27), muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35); nõukogu direktiiv 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded (EÜT L 203, 03.08.1999, lk 53–57), muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35); nõukogu direktiiv 2007/43/EÜ, millega sätestatakse lihakanade kaitse miinimumeeskirjad (ELT L 182, 12.07.2007, lk 19–28); nõukogu direktiiv 2008/119/EÜ, milles sätestatakse vasikate kaitse miinimumnõuded (ELT L 10, 15.01.2009, lk 7–13); nõukogu direktiiv 2008/120/EÜ, milles sätestatakse sigade kaitse miinimumnõuded (ELT L 47, 18.02.2009, lk 5–13); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta (ELT L 276, 20.10.2010, lk 33–79).”

§ 2. Põllumajandusloomade aretuse seaduse muutmine

Põllumajandusloomade aretuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 4 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „77/504/EMÜ tõupuhaste aretusveiste kohta (EÜT L 206, 12.08.1977, lk 8–10)” tekstiosaga „2009/157/EÜ tõupuhaste aretusveiste kohta (ELT L 323, 10.12.2009, lk 1–5)”;

2)paragrahvi 6 lõikes 1¹ ja § 27 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „77/504/EMÜ” tekstiosaga „2009/157/EÜ”;

3)paragrahvi 6 lõikest 3 jäetakse välja kolmas lause;

4)paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Aretusühing avaldab oma veebilehel vähemalt tõuraamatusse kantud isasloomade põlvnemisandmed isikuandmete kaitse seadusest lähtudes.”;

5)paragrahvi 15 lõikes 7 asendatakse tekstiosa „77/504/EMÜ artikli 4” tekstiosaga „2009/157/EÜ artikli 3”;

6)seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹Nõukogu direktiiv 87/328/EMÜ tõupuhaste aretusveiste tõuaretuses vastuvõetavaks tunnistamise kohta (EÜT L 167, 26.06.1987, lk 54–55), muudetud direktiiviga 2005/24/EÜ (ELT L 78, 24.03.2005, lk 43–44); nõukogu direktiiv 88/661/EMÜ aretussigade suhtes kohaldatavate zootehniliste standardite kohta (EÜT L 382, 31.12.1988, lk 36–38), muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35) ning direktiiviga 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54); nõukogu direktiiv 89/361/EMÜ tõupuhaste aretuslammaste ja -kitsede kohta (EÜT L 153, 06.06.1989, lk 30–31), muudetud direktiiviga 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54); nõukogu direktiiv 90/118/EMÜ puhtatõuliste tõusigade tõuaretuseks heakskiitmise kohta (EÜT L 71, 17.03.1990, lk 34–35); nõukogu direktiiv 90/119/EMÜ tõuaretuses kasutatavate ristandsigade kohta (EÜT L 71, 17.03.1990, lk 36); nõukogu direktiiv 90/427/EMÜ zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta ühendusesisesel kauplemisel hobuslastega (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 55–59), muudetud direktiiviga 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54); nõukogu direktiiv 90/428/EMÜ võistlushobustega kauplemise ja võistlustel osalemise tingimuste kohta (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 60–61), muudetud direktiiviga 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54); nõukogu direktiiv 91/174/EMÜ, milles sätestatakse põlvnemis- ja zootehnilised nõuded tõupuhaste loomade turustamiseks ja millega muudetakse direktiive 77/504/EMÜ ja 90/425/EMÜ (EÜT L 85, 05.04.1991, lk 37–38); nõukogu direktiiv 2009/157/EÜ tõupuhaste aretusveiste kohta (ELT L 323, 10.12.2009, lk 1–5).”

§ 3. Loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi veterinaarjärelevalve seaduse muutmine

Loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi veterinaarjärelevalve seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 43 lõikest 4 jäetakse välja teine lause;

2)seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹Nõukogu direktiiv 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13–22), muudetud direktiividega 91/67/EMÜ (EÜT L 46, 19.02.1991, lk 1–18), 91/492/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 1–14), 91/493/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 15–34), 91/494/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 35–40), 91/495/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 41–55), 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 56–68), 92/45/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 35–53), 92/46/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 1–32), 92/67/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 73–74), 92/118/EMÜ (EÜT L 62, 15.03.1993, lk 49–68) ja 2004/41/EÜ (ELT L 157, 30.04.2004, lk 33–44) ning määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35); nõukogu direktiiv 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrole (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41), muudetud direktiividega 90/539/EMÜ (EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6–28), 91/68/EMÜ (EÜT L 46, 19.02.1991, lk 19–36), 91/174/EMÜ (EÜT L 85, 05.04.1991, lk 37–38), 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 56–68), 91/628/EMÜ (EÜT L 340, 11.12.1991, lk 17–27), 92/60/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 75–76), 92/65/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54–72), 92/118/EMÜ (EÜT L 62, 15.03.1993, lk 49–68) ja 2002/33/EÜ (EÜT L 315, 19.11.2002, lk 14–15); nõukogu direktiiv 91/496/EMÜ, millega nähakse ette ühendusse kolmandatest riikidest saabuvate loomade veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted ning muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 56–68), muudetud direktiividega 91/628/EMÜ (EÜT L 340, 11.12.1991, lk 17–27), 95/29/EÜ (EÜT L 148, 30.06.1995, lk 52–63), 96/43/EÜ (EÜT L 162, 01.07.1996, lk 1–13), 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367) ja 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54) ning otsusega 92/438/EMÜ (EÜT L 243, 25.08.1992, lk 27–31); nõukogu direktiiv 96/93/EÜ loomade ja loomsete saaduste sertifitseerimise kohta (EÜT L 13, 16.01.1997, lk 28–30); nõukogu direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT L 24, 30.01.1998, lk 9–30), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367) ja määrusega (EÜ) nr 882/2004 (ELT L 165, 30.04.2004, lk 1–141).”

§ 4. Loomatauditõrje seaduse muutmine

Loomatauditõrje seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 17¹lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Loom tapetakse ja temast saadud loomseid saadusi käideldakse nõukogu määruses (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel (ELT L 303, 18.11.2009, lk 1–30) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.04.2004, lk 55–205), sätestatud asjakohaste nõuete kohaselt, kui looma ja loomseid saadusi on kontrollitud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks (ELT L 139, 30.04.2004, lk 206–320), nõuete kohaselt.”;

2)paragrahvi 44 lõike 3 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) üksikaşjalikud juhised loomataudi puhkemise korral tegutsemiseks, sealhulgas uimastamiseks, hukkamiseks, puhastamiseks ja desinfitseerimiseks ning loomakorjuse kõrvaldamiseks;”;

3)seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹Nõukogu direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.07.1964, lk 1977–2012), muudetud direktiividega 97/12/EÜ (EÜT L 109, 25.04.1997, lk 1–37), 98/46/EÜ (EÜT L 198, 15.07.1998, lk 22–39), 2000/15/EÜ (EÜT L 105, 03.05.2000, lk 34–35), 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 04.07.2000, lk 35–36), 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367) ja 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54), määrustega (EÜ) nr 535/2002 (EÜT L 80, 23.03.2002, lk 22–28), (EÜ) nr 1226/2002 (ELT L 179, 09.07.2002, lk 13–18), (EÜ) nr 21/2004 (ELT L 5, 09.01.2004, lk 8–17) ja (EÜ) nr 1/2005 (ELT L 3, 05.01.2005, lk 1–44) ning otsustega 2001/298/EÜ (EÜT L 102, 12.04.2001, lk 63–68), 2007/729/EÜ (ELT L 294, 13.11.2007, lk 26–35), 2008/984/EÜ (ELT L 352, 31.12.2008, lk 38–45) ja 2009/976/EÜ (ELT L 336, 18.12.2009, lk 36–41); nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaigustest teatamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62), muudetud määrusega (EÜ) nr 807/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 36–62) ja otsusega 2008/650/EÜ (ELT L 213, 08.08.2008, lk 42–46); nõukogu direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1–11), muudetud direktiividega 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41), 93/52/EMÜ (EÜT L 175, 19.07.1993, lk 21–22) ja 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54), määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35) ning otsusega 2006/60/EÜ (ELT L 31, 03.02.2006, lk 24–26); nõukogu direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses (EÜT L 46, 19.02.1991, lk 19–36), muudetud direktiividega 2001/10/EÜ (EÜT L 147, 31.05.2001, lk 41), 2003/50/EÜ (ELT

L 169, 08.07.2003, lk 51–66), 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367) ja 2008/73/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54), määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35) ning otsustega 2004/554/EÜ (ELT L 248, 22.07.2004, lk 1–11) ja 2005/932/EÜ (ELT L 340, 23.12.2005, lk 68–69); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31–40), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367) ja määrusega (EÜ) nr 219/2009 (ELT L 87, 31.03.2009, lk 109–154); nõukogu direktiiv 2006/88/EÜ vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavate veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 14–56), muudetud direktiiviga 2008/53/EÜ (ELT L 117, 01.05.2008, lk 27–29); nõukogu direktiiv 2008/71/EÜ sigade identifitseerimise ja registreerimise kohta (ELT L 213, 08.08.2008, lk 31–36); nõukogu direktiiv 2008/73/EÜ, millega lihtsustatakse nimekirjade koostamise ja andmete avaldamise korda veterinaar- ja zootehnika valdkonnas ning muudetakse direktiive 64/432/EMÜ, 77/504/EMÜ, 88/407/EMÜ, 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 89/556/EMÜ, 90/426/EMÜ, 90/427/EMÜ, 90/428/EMÜ, 90/429/EMÜ, 90/539/EMÜ, 91/68/EMÜ, 91/496/EMÜ, 92/35/EMÜ, 92/65/EMÜ, 92/66/EMÜ, 92/119/EMÜ, 94/28/EÜ, 2000/75/EÜ, otsust 2000/258/EÜ ja direktiive 2001/89/EÜ, 2002/60/EÜ ja 2005/94/EÜ (ELT L 219, 14.08.2008, lk 40–54), muudetud otsusega 2009/436/EÜ (ELT L 145, 10.06.2009, lk 43–44).”

§ 5. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. jaanuaril.

Ene Ergma
Riigikogu esimees